

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 26. marca 2015*

„Pritožba — Notranji trg zemeljskega plina — Obveznost podjetij plinskega gospodarstva — Vzpostavitev sistema pogodbenega dostopa tretjih oseb do skladišč plina — Sklep čeških organov — Začasno izvzetje za bodoča podzemna skladišča plina v Dambořicah — Sklep Komisije — Zahteva za umik sklepa o izvzetju — Direktivi 2003/55/ES in 2009/73/ES — Časovna veljavnost“

V zadevi C-596/13 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 21. novembra 2013,

Evropska komisija, ki jo zastopata L. Armati in K. Herrmann, agentki, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Moravia Gas Storage a.s., prej Globula a.s., s sedežem v Hodonínu (Češka republika), ki jo zastopata P. Zákoucký in D. Koláček, odvetnika,

tožeča stranka na prvi stopnji,

Češka republika, ki jo zastopajo M. Smolek, T. Müller in J. Vláčil, agenti,

intervenientka na prvi stopnji,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), predsednica senata, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, J. L. da Cruz Vilaça in C. Lycourgos, sodniki,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 11. decembra 2014

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

- 1 Evropska komisija s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije v zadevi Globula/Komisija (T-465/11, EU:T:2013:406, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je navedeno sodišče razglasilo ničnost Sklepa Komisije C(2011) 4509 z dne 27. junija 2011 o izvzetju podzemnega skladišča plina v Dambořicah iz pravil notranjega trga glede dostopa tretjih oseb (v nadaljevanju: izpodbijani sklep).

Pravni okvir

- 2 Člen 22 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2003/55/ES z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 98/30/ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 12, zvezek 2, str. 230) določa:

„1. Pomembna nova infrastruktura, na primer povezovalni plinovodi med državami članicami, obrati za [utekočinjeni zemeljski plin] [...] [UZP] in skladiščni objekti, se lahko na prošnjo izvzamejo iz določb iz členov 18, 19, 20 in 25(2), (3) in (4) pod naslednjimi pogoji:

- (a) z investicijo se mora povečati konkurenca pri oskrbi s plinom in zanesljivost oskrbe;
- (b) raven tveganja, povezanega z investicijo, dopušča izvedbo investicije samo v primeru odobritve odstopanja;
- (c) lastnik infrastrukture je pravna ali fizična oseba, ki je vsaj glede svoje pravne oblike ločena od upravljavcev sistemov, v okviru katerih se bo gradila infrastruktura;
- (d) stroški se zaračunajo uporabnikom zadevne infrastrukture;
- (e) izvzetje ne škoduje konkurenci ali učinkovitemu delovanju notranjega trga s plinom ali učinkovitemu obratovanju reguliranega omrežja, na katerega je infrastruktura priključena.

2. Odstavek 1 se uporablja tudi za znatna povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture in za spremembe infrastrukture, ki omogoča razvoj novih virov oskrbe s plinom.

3.

- (a) Regulativni organ iz člena 25 lahko za vsak primer posebej odloča o izvzetju, navedenem v odstavkih 1 in 2. Kljub temu lahko države članice določijo, da morajo regulativni organi ustreznemu organu v državi članici predložiti svoje mnenje o prošnji za izvzetje v uradno odločitev. To mnenje se objavi skupaj s sklepom.
- (b) (i) Izvzetje se lahko nanaša na celotno novo infrastrukturo ali na njene posamezne dele oziroma na obstoječo infrastrukturo z znatno povečano zmogljivostjo ali na spremembe obstoječe infrastrukture.
 - (ii) Pri odločanju o odobritvi izvzetja je treba pri vsakem primeru posebej upoštevati potrebo po uvedbi pogojev glede trajanja izvzetja in nepristranskega dostopa do povezovalnih plinovodov.
 - (iii) Pri določanju pogojev v tem pododstavku je treba zlasti upoštevati trajanje pogodb, dodatno zmogljivost, ki bo zgrajena, ali spremembo obstoječe zmogljivosti, časovni vidik projekta in nacionalne razmere.

- (c) Pri odobritvi izvetja pristojni organ lahko določi pravila in mehanizme za upravljanje in dodelitev zmogljivosti, če to ne preprečuje izvajanja dolgoročnih pogodb.
- (d) Sklep o izvetju, vključno s pogoji iz točke (b), mora biti ustrezno utemeljen in objavljen.
- (e) V primeru povezovalnega plinovoda se sklep o izvetju lahko sprejme šele po posvetovanju z drugimi državami članicami ali regulativnimi organi, ki jih to zadeva.

4. Pristojni organ Komisijo nemudoma seznaniti s sklepom o izvetju in z vsemi ustreznimi informacijami, ki se nanj nanašajo. Te informacije se Komisiji lahko pošljejo v zbirni obliki, kar ji omogoča utemeljitev sprejetega sklepa.

Informacije zlasti zajemajo:

- (a) podrobne razloge, na osnovi katerih je regulativni organ ali država članica odobrila izvetje, skupaj s finančnimi podatki, ki upravičujejo potrebo po izvetju,
- (b) opravljeno analizo vpliva odobrenega izvetja na konkurenco in učinkovito delovanje notranjega trga s plinom;
- (c) razloge za časovno obdobje in delež celotne zmogljivosti zadevne plinske infrastrukture, za katero se izvetje odobri;
- (d) v primeru izvetja za povezovalne plinovode, rezultat posvetovanja z državami članicami, ki jih to zadeva, ali z regulativnimi organi;
- (e) prispevek te infrastrukture k raznolikosti oskrbe s plinom.

Dva meseca po prejemu obvestila Komisija lahko od regulativnega organa ali od države članice, ki jo to zadeva, zahteva spremembo ali umik sklepa o odobritvi izvetja. Obdobje dveh mesecev se lahko podaljša za en mesec, če Komisija zahteva dodatne informacije.

Če regulativni organ ali država članica, ki jo to zadeva, ne izpolni zahteve v štirih mesecih, se končni sklep sprejme v skladu s postopkom iz člena 30(2).

Komisija poskrbi za zaupnost komercialno občutljivih podatkov.“

- 3 Člen 36 Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, str. 94) določa:

„1. Nova plinska infrastruktura večjega obsega, tj. povezovalni plinovodi, obrati za UZP in skladišča, se lahko za določeno obdobje na zahtevo izvzamejo iz določb členov 9, 32, 33 in 34 ter člena 41(6), (8) in (10) pod naslednjimi pogoji:

- (a) z investicijo se mora povečati konkurenca pri oskrbi s plinom in zanesljivost oskrbe;
- (b) raven tveganja, povezanega z investicijo, mora dopuščati izvedbo investicije samo v primeru odobritve odstopanja;
- (c) lastnik infrastrukture mora biti pravna ali fizična oseba, ki je vsaj glede svoje pravne oblike ločena od operaterjev sistemov, v okviru katerih bo infrastruktura zgrajena;
- (d) stroški se morajo zaračunati uporabnikom zadevne infrastrukture, in

(e) izvzetje ne sme ovirati konkurence, učinkovitega delovanja notranjega trga s plinom ali učinkovitega obratovanj[a] reguliranega sistema, na katerega je infrastruktura priključena.

2. Odstavek 1 se uporablja tudi za znatna povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture in za spremembe infrastrukture, ki omogoča razvoj novih virov oskrbe s plinom.

3. Regulativni organ iz [P]oglavja VIII se lahko za vsak primer posebej odloča o izvzetju iz odstavkov 1 in 2.

4. Kadar je zadevna infrastruktura na ozemlju več držav članic, Agencija lahko poda mnenje regulativnim organom zadevnih držav članic, ki je lahko podlaga za njihovo odločitev, v dveh mesecih od dne, ko je zahtevo za izvzetje prejel še zadnji od teh regulativnih organov.

Kadar se vsi zadevni regulativni organi dogovorijo glede odločitve o izvzetju v šestih mesecih, o tem obvestijo Agencijo.

Agencija izvaja naloge, ki jih regulativnim organom zadevnih držav članic nalaga ta člen:

(a) kadar se vsi zadevni regulativni organi niso dogovorili v šestih mesecih od datuma, ko je zahtevo za izvzetje prejel še zadnji od teh regulativnih organov, ali

(b) kadar je podana skupna zahteva zadevnih regulativnih organov.

Vsi zadevni regulativni organi lahko skupaj zahtevajo, da se rok iz točke (a) tretjega pododstavka podaljša za največ tri mesece.

5. Preden sprejme odločitev, se Agencija posvetuje z ustreznimi regulativnimi organi in vlagatelji.

6. Izvzetje lahko zajema celotno zmogljivost ali del zmogljivosti nove infrastrukture ali obstoječe infrastrukture z znatno povečano zmogljivostjo.

Pri odločanju o odobritvi izvzetja se za vsak posamezen primer upošteva potreba po uvedbi pogojev glede trajanja izvzetja in nediskriminatornega dostopa do infrastrukture. Pri določanju teh pogojev je treba predvsem upoštevati dodatne zmogljivosti, ki bodo zgrajene, ali spremembo obstoječih zmogljivosti, časovni rok projekta in stanje v državi.

Pred odobritvijo izvzetja regulativni organ določi pravila in mehanizme za upravljanje in dodeljevanje zmogljivosti. Pravila zahtevajo, da se vse potencialne uporabnike infrastrukture povabi, da navedejo svoje interese pri pridobivanju zmogljivosti, preden se zmogljivosti dodelijo, tudi če gre za lastno rabo. Regulativni organ zahteva, da pravila upravljanja prezasedenosti vključujejo obveznost, v skladu s katero se neuporabljene zmogljivosti ponudijo na trgu, in da so uporabniki infrastrukture upravičeni do trgovanja s pridobljenimi zmogljivostmi na sekundarnem trgu. Regulativni organ pri ocenjevanju meril iz točk (a), (b) in (e) odstavka 1 upošteva rezultate tega postopka dodeljevanja zmogljivosti.

Odločitev o izvzetju, vključno z vsemi pogoji iz drugega pododstavka tega odstavka, se ustrezno utemelji in objavi.

7. Ne glede na odstavek 3 države članice lahko določijo, da mora regulativni organ ali Agencija, odvisno od primera, pristojnemu organu države članice za uradno odločitev predložiti svoje mnenje o zahtevi za izvzetje. To mnenje se objavi skupaj z odločitvijo.

8. Regulativni organ Komisiji takoj po prejemu vseh zahtev za izvzetje posreduje kopije teh zahtev. Pristojni organ Komisijo nemudoma seznanji z odločitvijo in z vsemi ustreznimi informacijami, ki se nanašajo nanjo. Te informacije se Komisiji lahko predložijo v zbirni obliki, kar ji omogoča utemeljitev sprejete odločitve. Podatki zlasti vsebujejo:

- (a) podroben opis razlogov, na podlagi katerih je regulativni organ ali država članica odobrila ali zavrnila izvzetje, skupaj s sklicevanjem na odstavek 1, vključno z opredelitvijo ustrezne točke ali točk tega odstavka, na katerih temelji ta odločitev, vključno s finančnimi informacijami, ki utemeljujejo potrebo po izvzetju;
- (b) opravljene analize o vplivu odobritve izvzetja na konkurenco in na učinkovito delovanje notranjega trga z zemeljskim plinom;
- (c) razloge za časovno obdobje in delež celotne zmogljivosti zadevne plinske infrastrukture, za katero se izvzetje odobri;
- (d) v primeru izvzetja za povezovalne plinovode, rezultat posvetovanja z zadevnimi regulativnimi organi, in
- (e) prispevek te infrastrukture k raznolikosti oskrbe s plinom.

9. V dveh mesecih od prejema obvestila se lahko Komisija odloči, da prekliče odločitve o odobritvi izvzetja. Ta dvomesečni rok se lahko podaljša za dva nadaljnja meseca, če Komisija potrebuje dodatne informacije. Ta dodatni rok začne teči dan po prejemu vseh podatkov. Začetni dvomesečni rok se lahko podaljša tudi s soglasjem Komisije in regulativnega organa.

Če zahtevani podatki niso predloženi v roku, predpisanem v zahtevku, se šteje, da je obvestilo preklicano, razen če se pred iztekom tega obdobja rok podaljša po privolitvi Komisije in regulativnega organa ali če regulativni organ Komisijo z ustrežno utemeljeno izjavo obvesti, da je po njegovem mnenju obvestilo popolno.

Regulativni organ ravna v skladu z odločitvijo Komisije o spremembi ali preklicu odločitve o izvzetju v roku enega meseca in o tem obvesti Komisijo.

Komisija poskrbi za zaupnost komercialno občutljivih podatkov.

Odobritev odločitve o izvzetju s strani Komisije preneha učinkovati dve leti po njenem sprejetju, če se do takrat izgradnja infrastrukture še ni začela, in pet let po njenem sprejetju, če infrastruktura do takrat še ni začela obratovati, razen če Komisija odloči, da je do zaostanka prišlo zaradi ovir, na katere oseba, ki ji je bilo izvzetje odobreno, ni mogla vplivati.

10. Komisija lahko sprejme smernice za uporabo pogojev, določenih v odstavku 1 tega člena in določi postopek za uporabo odstavkov 3, 6, 8 in 9 tega člena. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 51(3).“

- 4 V skladu s členom 53 Direktive 2009/73 se Direktiva 2003/55/ES razveljavi z učinkom od 3. marca 2011, in od tega datuma dalje se sklicevanja na to direktivo štejejo za sklicevanja na Direktivo 2009/73 in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge II k zadnjenavedeni direktivi. V skladu s to tabelo člen 22 Direktive 2003/55 ustreza členu 36 Direktive 2009/73.

Dejansko stanje

- 5 Družba Moravia Gas Storage a.s. (v nadaljevanju: MGS), ki se je prej imenovala Globula a.s., je 14. aprila 2009 pri češkem ministrstvu za industrijo in trgovino (v nadaljevanju: ministrstvo) podala vlogo za pridobitev dovoljenja za gradnjo podzemnega skladišča plina (v nadaljevanju: skladišče) v kraju Dambořice (Češka republika). V tej vlogi je zaprosila za začasno izvzetje iz obveznosti zagotovitve pogodbenega dostopa tretjim osebam do navedenega obrata, ki se je nanašalo na celotno novo zmogljivost skladišča.
- 6 Ministrstvo je s sklepom z dne 26. oktobra 2010 dovolilo gradnjo skladišča in družbi MGS odobrilo začasno izvzetje iz obveznosti zagotovitve pogodbenega dostopa tretjim osebam, ki se je nanašalo na 90 % zmogljivosti skladišča, in sicer za petnajst let od dejanskega datuma uporabnega dovoljenja.
- 7 Komisija je bila o sklepu obveščena z dopisom ministrstva z dne 11. februarja 2011, ki ga je prejela 18. februarja 2011.
- 8 Komisija je od ministrstva z dopisom z dne 15. aprila 2011 zahtevala dodatne informacije, pri čemer je navedla, da če bo od njega morala zahtevati spremembo ali preklic sklepa z dne 26. oktobra 2010, bo to storila do 18. junija 2011. Ministrstvo je odgovorilo 29. aprila 2011, to je do roka, ki ga je določila Komisija.
- 9 Komisija je z dopisom z dne 13. maja 2011 ministrstvu poslala drugo zahtevo za dodatne informacije, v kateri je znova navedla, da če bo od njega morala zahtevati spremembo ali preklic navedenega sklepa, bo to storila do 18. junija 2011. Ministrstvo je odgovorilo 20. maja 2011, to je v roku, ki ga je določila Komisija.
- 10 Komisija je z dopisom z dne 23. junija 2011, ki ga je podpisal član Komisije, zadolžen za energetske zadeve, ministrstvo obvestila, da bo uradni sklep sprejela do 29. junija 2011.
- 11 Komisija je s spornim sklepom, o katerem je bila Češka republika uradno obveščena 28. junija 2011, tej državi članici naložila, naj sklep z dne 26. oktobra 2010 umakne.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 12 Družba MGS je v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 26. avgusta 2011 vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa in predlagala naložitev stroškov postopka Komisiji.
- 13 Družba MGS je v utemeljitev tožbe navedla tri tožbene razloge, ki se nanašajo na, prvič, napako pri določitvi prava, ki se uporabi, drugič, kršitev načela zaupanja v pravo, in tretjič, očitno napako pri presoji dejstev.
- 14 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo ugodilo prvemu tožbenemu razlogu družbe MGS in razglasilo ničnost spornega sklepa, ker ne bi smel biti sprejet na podlagi določb Direktive 2009/73, ampak na podlagi določb Direktive 2003/55. Splošno sodišče tako ni preučilo drugega in tretjega tožbenega razloga, ki ju je družba MGS navedla v utemeljitev tožbe.

Predlogi strank

- 15 Komisija s pritožbo Sodišču predlaga, naj:
 - izpodbijano sodbo razveljavi;

- odloči, da prvi razlog, naveden na prvi stopnji, ni utemeljen, in zadevo vrne Splošnemu sodišču, da to na prvi stopnji obravnava drugi in tretji razlog, in
 - pridrži odločitev o stroških na obeh stopnjah.
- 16 Družba MGS Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo v celoti zavrne in
 - Komisiji naloži plačilo stroškov te pritožbe.
- 17 Češka republika Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne kot neutemeljeno in
 - naloži Komisiji plačilo stroškov postopka na prvi stopnji ter pritožbenega postopka.

Pritožba

Trditve strank

- 18 Komisija v utemeljitev pritožbe navaja en tožbeni razlog, s katerim v bistvu zatrjuje, da je Splošno sodišče s tem, da je razsodilo, da se za obravnavani spor uporabijo pravila Direktive 2003/55, kršilo člena 288 PDEU in 297(1) PDEU.
- 19 Dokler rok, v katerem lahko zahteva spremembo ali umik nacionalnega sklepa o izvzetju, ni potekel, po njenem mnenju uradna obvestitev o sprejetju takega sklepa na podlagi člena 22 Direktive 2003/55 in člena 36 Direktive 2009/73 ne pomeni dokončno vzpostavljenega položaja, ampak fazo v postopku izvzetja, ki poteka.
- 20 Komisija v obravnavanem primeru navaja, da na datum razveljavitve Direktive 2003/55, to je 3. marca 2011, navedeni postopek ni bil končan, tako da na ta datum ni bil dokončno vzpostavljen položaj, in da se od tega datuma dalje uporabijo pravila Direktive 2009/73.
- 21 Poleg tega Komisija trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je ugotovilo, da se v obravnavanem primeru uporabi sodba *Meridionale Industria Salumi* in drugi (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270), in s tem, da je presodilo, da postopkovne in vsebinske spremembe, ki so bile vnesene s členom 36 Direktive 2009/73, pomenijo neločljivo celoto.
- 22 Med drugim meni, da je treba izjemo, ki izhaja iz navedene sodbe glede časovne uporabe novih pravnih pravil, razlagati ozko in da se ne uporabi, če so z novo direktivo spremenjeni obstoječi predpisi prava Unije.
- 23 Komisija zlasti meni, da iz okoliščine, da so bile z Direktivo 2009/73 uvedene spremembe – v tem primeru postopkovne – ni mogoče sklepati, da postopkovna in vsebinska pravila te direktive tvorijo neločljivo celoto in da jih glede časovnih učinkov ni mogoče obravnavati ločeno.
- 24 Družba MGS meni, da Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava s tem, da je presodilo, da bi morala Komisija uporabiti pravila iz Direktive 2003/55.

- 25 Družba MGS namreč trdi, da sprejetje nacionalnega sklepa o izvzetju in uradna obvestitev Komisije o sprejetju tega sklepa pomenita položaj, ki je bil že vzpostavljen, na podlagi katerega je pridobila pravice in za katerega ni mogoče uporabiti novih pravnih pravil.
- 26 Družba MGS poleg tega meni, da bi drugačen pristop pomenil kršitev načel pravne varnosti in zaupanja v pravo.
- 27 Družba MGS meni, da se izjema, ki izhaja iz sodbe *Meridionale Industria Salumi* in drugi (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270), lahko uporabi za položaj, v katerem direktiva Unije nadomesti prejšnjo direktivo, in da je Splošno sodišče pravilno uporabilo to izjemo.
- 28 Češka republika navaja, da ker v okviru postopka izvzetja, ki je določen z direktivama 2003/55 in 2009/73, Komisija preučuje pravilnost sklepa, ki so ga pred tem sprejeli organi države članice, to je spoštovanja pogojev, ki veljajo na dan tega sprejetja, te preučitve logično ni mogoče izvesti glede na pravila, ki so bila sprejeta kasneje kot navedeni sklep.
- 29 Po mnenju te države članice v skladu z načelom pravne varnosti uradna obvestitev o sprejetju nacionalnega sklepa o izvzetju pogojuje potek drugih faz postopka, zlasti glede prava, ki se uporabi pri preučitvi tega sklepa, ker zadnjenavedeni ustvari „že vzpostavljeni“ položaj.
- 30 Poleg tega Češka republika meni, da bi razlaga, ki jo opravi Komisija, tej omogočala, da različno presodi nacionalne sklepe o izvzetju, glede katerih bi bila uradna obvestitev opravljena na isti dan, saj bi bila izbira določb, ki se uporabijo, dejansko odvisna od trenutka, v katerem je Komisija obravnavala te sklepe, ta izbira pa bi bila prepuščena prosti presoji Komisije. To naj bi vodilo v različno obravnavanje navedenih sklepov, ki bi bilo v nasprotju z načeli enakosti in pravičnosti.
- 31 Nazadnje, ta država članica navaja, da so te ugotovitve potrjene z dejstvom, da Direktiva 2009/73 ne vsebuje nobene določbe glede obravnave postopkov, ki ob začetku njene veljavnosti še potekajo.

Presoja Sodišča

- 32 Opozoriti je treba, da se novo pravno pravilo uporablja od začetka veljavnosti akta, v katerem je vsebovano, in da čeprav se ne uporablja za pravne položaje, ki so nastali in se v celoti končali med veljavnostjo starega predpisa, pa se uporablja za njihove prihodnje učinke in nove pravne položaje. Drugače – in ob upoštevanju načela prepovedi retroaktivnosti pravnih aktov – je le, če so novemu pravilu dodane posebne določbe, ki izrecno določajo njegovo časovno veljavnost (sodba *Gemeinde Altrip* in drugi, C-72/12, EU:C:2013:712, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 33 Natančneje, v skladu z ustaljeno sodno prakso se na splošno šteje, da se postopkovna pravila uporabljajo na dan začetka njihove veljavnosti (sodba *Komisija/Španija*, C-610/10, EU:C:2012:781, točka 45 in navedena sodna praksa), v nasprotju s pravili materialnega prava, ki se običajno razlagajo tako, da se nanašajo na položaje, ki so nastali pred začetkom njihove veljavnosti samo, če iz njihovega besedila, ciljev ali strukture jasno izhaja, da jim je treba pripisati tak učinek (glej sodbe *Meridionale Industria Salumi* in drugi, od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270, točka 9; *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, točka 31, in *Komisija/Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, točka 44).
- 34 Sodišče je tudi presodilo, da mora določba, ki je pravna podlaga akta in ki pooblašča institucijo Unije za sprejetje zadevnega akta, veljati na dan njegovega sprejetja (glej sodbo *ThyssenKrupp Nirosta/Komisija*, C-352/09 P, EU:C:2011:191, točka 88).

- 35 V obravnavanem primeru je Splošno sodišče presodilo, da postopkovne in vsebinske spremembe, vpeljane s členom 36 Direktive 2009/73, tvorijo neločljivo celoto, tako da v skladu s sodbo *Meridionale Industria Salumi in drugi* (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270) ni mogoče priznati retroaktivnega učinka vsem tem določbam, zato so se morala uporabiti pravila Direktive 2003/55, tako glede vsebine kot postopka.
- 36 Treba je spomniti, da je v točki 11 navedene sodbe Sodišče presodilo, kot izjemo od pravil razlage, na katero je opozorjeno v točki 33 te sodbe, da je predpis Unije, ki se je nanašal na vzpostavitev celote predpisov za naknadno izterjavo carinskih dajatev, obsegal tako postopkovna pravila kot pravila materialnega prava, ki tvorijo neločljivo celoto in katerih posameznih določb glede njihovih časovnih učinkov ni mogoče obravnavati ločeno. Takšna izjema je bila utemeljena, ker je skupnostna ureditev nadomestila obstoječe nacionalne ureditve, cilj pa je bil doseči skladno in enotno uporabo zakonodaje Skupnosti, sprejete na carinskem področju (glej sodbo *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, točka 32).
- 37 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da položaj, ki je bil obravnavan v zadevi, v kateri je bila izdana sodba *Meridionale Industria Salumi in drugi* (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270), ni primerljiv s položajem v obravnavani zadevi. Z Direktivo 2009/73 je bil razveljavljen in nadomeščen obstoječ predpis Unije, ki se je uporabljal na istem področju, in sicer Direktiva 2003/55. V zvezi s tem z Direktivo 2009/73 ni določena nova ureditev, temveč gre za neposredno nadaljevanje Direktive 2003/55, katere vsebinskih določb – zlasti tistih, ki se nanašajo na materialne pogoje za upravičenje do izvzetja in ki so določeni v členu 22(1) in (2) Direktive 2003/55 in členu 36(1) in (2) Direktive 2009/73 – poleg tega navedena direktiva ne spreminja.
- 38 V teh okoliščinah, in kot je navedla generalna pravobranilka v točkah 48 in 49 sklepnih predlogov, to, da so bile postopkovne določbe Direktive 2003/55 spremenjene z Direktivo 2009/73, v nasprotju s tem, kar je presodilo Splošno sodišče v točki 36 izpodbijane sodbe, ne dokazuje, da so postopkovne in vsebinske določbe, ki so vsebovane v členu 36 navedene direktive, „neločljive“ v smislu sodbe *Meridionale Industria Salumi in drugi* (od 212/80 do 217/80, EU:C:1981:270).
- 39 Poleg tega dejstvo, da navedeni direktivi vsebujeta enake vsebinske in različne postopkovne določbe, v okoliščinah obravnavane zadeve kaže na to, da so te vsebinske lahko ločene od navedenih postopkovnih določb.
- 40 Zato izjeme, navedene v točki 36 te sodbe, v obravnavani zadevi ni mogoče uporabiti.
- 41 Ker je bila Direktiva 2003/55 razveljavljena z učinkom od 3. marca 2011, to je datum, s katerim je bila nadomeščena z Direktivo 2009/73, so bile v teh okoliščinah določbe, ki so bile v veljavi na dan sprejetja spornega sklepa, to je 27. junija 2011, določbe Direktive 2009/73, ne pa določbe Direktive 2003/55.
- 42 Iz navedenega izhaja, da Komisija ni retroaktivno uporabila določb Direktive 2009/73, temveč da je sporni sklep sprejela na podlagi takrat veljavne določbe.
- 43 Poleg tega je treba navesti, da lahko Komisija na podlagi člena 22 Direktive 2003/55 in člena 36 Direktive 2009/73 po tem, ko je bila uradno obveščena o sprejetju nacionalnega sklepa o izvzetju, zahteva spremembo, odpravo ali umik tega sklepa.
- 44 Tako v nasprotju s tem, kar trdi družba MGS, in v skladu s tem, kar je navedla generalna pravobranilka v točkah 66, 70 in 71 sklepnih predlogov, za tak sklep ali uradno obvestitev ni mogoče šteti, da ustvarja „položaj, ki je nastal in je dokončen“, ali „predhodno ustvarjeni položaj“ v smislu sodne prakse, na katero je bilo opozorjeno v točkah 32 in 33 te sodbe.

- 45 Iz navedenega izhaja, da je treba ob neobstoju posebnih določb, s katerimi so posebej določeni pogoji za njihovo časovno uporabo, Direktivo 2009/73 uporabiti za postopke, ki potekajo od dne, ko je začela veljati, to je 3. marca 2011. Splošno sodišče je zato napačno uporabilo pravo s tem, da je štelo, da je Komisija pri sprejetju spornega sklepa neupravičeno uporabila to direktivo.
- 46 V teh okoliščinah glede domnevne kršitve načela zaupanja v pravo, na katero se sklicujeta družba MGS in Češka republika, zadostuje navedba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso tega načela ni mogoče toliko razširiti, da bi se novemu pravilu na splošno onemogočila uporaba za prihodnje učinke položajev, ki so nastali v času, ko je veljalo prejšnje pravilo (glej sodbe Tomadini, 84/78, EU:C:1979:129, točka 21; Komisija/Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, točka 43, in Stadt Papenburg, C-226/08, EU:C:2010:10, točka 46).
- 47 Glede kršitve načel enakosti in pravičnosti, na katera se sklicuje Češka republika, je treba navesti – kot je navedla generalna pravobranilka v točkah 62 in 63 sklepnih predlogov – da če sprememba pravne ureditve, ki se uporabi, temelji na objektivnem elementu, to je datumu začetka veljavnosti Direktive 2009/73, če, kot je ugotovilo Splošno sodišče, je bila uradna obvestitev o sprejetju nacionalnega sklepa o izvzetju, ki se obravnava v tej zadevi, opravljena le nekaj dni pred tem datumom in če ni dokazano, da je Komisija samovoljno in brez objektivnih razlogov pospešila ali, odvisno od primera, zavlekla obravnavo nacionalnih sklepov o izvzetju, o sprejetju katerih je bila uradna obvestitev opravljena na isti dan, da bi nekatere postopke končala prej, druge pa po začetku veljavnosti navedene direktive, ni mogoče ugotoviti, da sta bili v obravnavanem primeru navedeni načeli kršeni.
- 48 Zato je Splošno sodišče s tem, da je v obravnavanem primeru presodilo, da je treba uporabiti pravila Direktive 2003/55 tako glede vsebinskih kot tudi postopkovnih določb, napačno uporabilo pravo.
- 49 V teh okoliščinah je treba pritožbenemu razlogu, ki ga je navedla Komisija v utemeljitev svoje pritožbe, ugoditi in izpodbijano sodbo razveljaviti.

Tožba pred Splošnim sodiščem

- 50 Na podlagi člena 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije Sodišče, če je pritožba utemeljena, razveljavi odločitev Splošnega sodišča. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.
- 51 V obravnavanem primeru Sodišče meni, da je treba dokončno odločiti o prvem tožbenem razlogu družbe MGS, ki se nanaša na razglasitev ničnosti spornega sklepa.
- 52 V zvezi s tem zadostuje navedba, da je treba na podlagi razlogov, navedenih v točkah od 35 do 47 te sodbe, prvi tožbeni razlog zavrni.
- 53 Vendar ker Splošno sodišče ni preučilo drugega in tretjega tožbenega razloga, ki ju je navedla družba MGS v utemeljitev svoje ničnostne tožbe, Sodišče meni, da stanje postopka ne dovoljuje, da bi samo dokončno odločilo o zadevi.
- 54 Zato je treba zadevo vrniti v razsojanje Splošnemu sodišču, da to odloči o drugem in tretjem tožbenem razlogu.

Stroški

- 55 Ker je treba zadevo vrniti Splošnemu sodišču, se odločitev o stroških tega pritožbenega postopka pridrži.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Sodba Splošnega sodišča Evropske unije Globula/Komisija (T-465/11, EU:T:2013:406) se razveljavi.**
- 2. Zadeva se vrne v razsojanje Splošnemu sodišču Evropske unije.**
- 3. Odločitev o stroških se pridrži.**

Podpisi